

Vzdělávací program specializačního vzdělávání v oboru KLINICKÁ PSYCHOLOGIE

1	Cíl specializačního vzdělávání	209
2	Vstupní požadavky a průběh specializačního vzdělávání	209
	2.1 Základní kmen – celkem 36 měsíců	209
	2.2 Vlastní specializovaný výcvik v oboru – minimálně 24 měsíců	210
3	Učební plán	211
	3.1 Rozsah požadovaných teoretických znalostí, praktických dovedností a výkonů prokazatelných na konci základního kmene	212
	3.2 Rozsah teoretických znalostí, praktických dovedností a výkonů prokazatelných na konci specializovaného výcviku v klinické psychologii	213
4	Hodnocení výsledků vzdělávání v průběhu specializačního vzdělávání	215
5	Profil absolventa	216
	5.1 Charakteristika činností, pro které absolvent specializačního vzdělávání získal způsobilost	216
6	Charakteristika akreditovaných zařízení	217
	6.1 Akreditovaná zařízení	217
7	Programy povinných kurzů a seminářů	219
	7.1 Charakteristika vzdělávacích aktivit	219
8	Seznam doporučené literatury	223

1 Cíl specializačního vzdělávání

Cílem specializačního vzdělávání v oboru Klinická psychologie je získání potřebných teoretických znalostí a praktických dovedností v oblasti prevence, diagnostiky, terapie a nedokladné, rehabilitační a dispenzární péče, umožňující samostatnou činnost klinického psychologa v lůžkové i ambulantní péči.

2 Vstupní požadavky a průběh specializačního vzdělávání

Specializační vzdělávání v oboru Klinická psychologie je určeno pro absolventy pětiletého akreditovaného magisterského jednooborového studijního oboru psychologie s odbornou způsobilostí k výkonu zdravotnického pracovníka získanou absolvováním akreditovaného kurzu Psycholog ve zdravotnictví, které bylo zahájeno nejpozději ve školním roce 2008/2009 (zákon č. 96/2004 Sb., vyhláška č. 39/2005 Sb. ve znění pozdějších právních předpisů).

Specializační vzdělávání se uskutečňuje při výkonu povolání

- a) formou celodenní průpravy v rozsahu odpovídajícímu stanovené týdenní pracovní doby podle ustanovení vyplývajícího ze zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 96/2004 Sb.) a zákoníkem práce, pod odborným dohledem klinického psychologa, školitele, formou celodenní průpravy,
- b) nebo formou externí průpravy, která se liší od celodenní průpravy, že doba určená na praktické zdravotnické činnosti může být zkrácena nejvýše na polovinu doby stanovené pro celodenní průpravu. Úroveň této průpravy nesmí být nižší než u celodenní průpravy. Za kvalitu a dodržení celkové délky externí průpravy, která nemůže být kratší než u celodenní průpravy, odpovídá akreditované zařízení.

Celková délka specializačního vzdělávání je *minimálně 60 měsíců* povinné praxe ve zdravotnictví pod odborným vedením školitele (obecné podmínky pro práci školitele upravuje § 59 zákona č. 96/2004 Sb.), z toho minimálně 12 měsíců na akreditovaném pracovišti. Pokud absolvent nezískal odbornou způsobilost k výkonu zdravotnického povolání v průběhu pregraduálního vzdělávání (při zahájení studia do roku 2008/09), povinnou součástí specializačního vzdělávání je absolvování akreditovaného kvalifikačního kurzu Psycholog ve zdravotnictví, který je prováděný vysokou školou podle zvláštního předpisu (vyhláška č. 39/2005 Sb.).

2.1 Základní kmen – celkem 36 měsíců

Povinná praxe

Celkem 36 měsíců praxe na psychologickém pracovišti zdravotnického zařízení, typ praxe je volitelný dle možností a zaměření účastníka vzdělávání.

Praxe probíhá na zdravotnických pracovištích pod odborným vedením klinického psychologa (se specializovanou způsobilostí a nejméně 5 lety praxe v oboru). Praxe, včetně činností na všech pracovištích, je zaznamenávána a potvrzována v logbooku.

Účast na vzdělávacích aktivitách

Kurzy, semináře	Počet dní
Absolvování psychoterapeutického minima. Podmínkou splnění psychoterapeutického minima je: a) absolvování akreditovaného certifikovaného kurzu v psychoterapii v rozsahu 140 hodin, z toho 80 hodin sebezkušenosti a nácviku základních psychoterapeutických dovedností a 60 hodin supervize, nebo b) absolvování 200 hodin zahájeného komplexního akreditovaného psychoterapeutického vzdělávání.	minimálně 20 dní (kredity dle vzdělávacího programu)
Povinné jednodenní teoretické semináře během specializačního vzdělávání pořádané akreditovaným zařízením <i>1x v každém semestr.</i>	1 den (2 kredity za každou účast)
Povinná účast na kasuistických seminářích, konaných na akreditovaných pracovištích (s minimálním počtem účastnických míst 10 pod vedením akreditovaného školitele se zajištěnou zastupitelností dalším akreditovaným odborníkem).	minimálně 10 seminářů za semestr (celkem 20 hodin - 10 kreditů)
Povinný kurz Neodkladná první pomoc.	2 4 kredity
Povinný seminář Základy zdravotnické legislativy.	1 2 kredity

Absolvování kurzu Neodkladná první pomoc a semináře Základy zdravotnické legislativy není podmínkou pro ukončení základního kmene, lze absolvovat i během dalšího průběhu specializovaného výcviku.

Podmínkou pro ukončení základního kmene je splnění všech požadavků stanovených vzdělávacím programem, včetně úspěšného absolvování psychoterapeutického minima, zakončeného ověřením znalostí.

2.2 Vlastní specializovaný výcvik v oboru – minimálně 24 měsíců

Postup do specializovaného výcviku je podmíněn splněním všech požadavků stanovených pro výcvik v rámci základního kmene.

Povinná praxe

Celková doba	Počet měsíců
povinná praxe pod odborným vedením klinického psychologa, z toho minimálně 12 měsíců musí být absolvováno na akreditovaném pracovišti	24
<i>z toho</i> na psychologickém pracovišti poskytujícím péči o děti	min. 1 měsíc (160 hodin)

	na psychologickém pracovišti, které poskytuje své služby psychiatrickým pacientům	min. 1 měsíc (160 hodin)
	na psychologickém pracovišti lůžkového oddělení, které poskytuje své služby pacientům jiných lékařských oborů	min. 1 měsíc (160 hodin)

Povinnou praxi na akreditovaném pracovišti lze vykonat ve kterékoli fázi specializačního vzdělávání též formou odborných stáží.

Doporučená doplňková praxe

Pracoviště	Délka trvání
praxe dle vlastní volby na psychologických pracovištích s odlišným odborným zaměřením než je zaměření vlastního pracoviště, která vhodně doplní praxi a stáže na klinických pracovištích podle zadání logbooku	neurčena

Účast na vzdělávacích aktivitách

Kurzy, semináře	Počet dní
Povinný specializační kurz v klinické psychologii.	min. 1 týden 10 kreditů
Povinné jednodenní teoretické semináře během specializačního vzdělávání pořádané akreditovaným zařízením 1x v každém semestru.	1 den (2 kredity za každou účast)
Povinná účast na kasuistických seminářích, konaných na akreditovaných pracovištích (s minimálním počtem účastnických míst 10 pod vedením akreditovaného školitele se zajištěnou zastupitelností dalším akreditovaným odborníkem).	minimálně 10 seminářů za semestr (celkem 20 hodin - 10 kreditů)
Certifikované kurzy v psychologických diagnostických metodách (např. Užití Rorschachovy metody, Wechslerovy soubory, Psychologická vývojová diagnostika atd.) a další certifikované kurzy v dílčích oblastech klinické psychologie.	dle vyhlášky
Další odborné akce pořádané IPVZ, AKP, Českomoravskou psychologickou společností, ČSL JEP a jiných odborných společností.	dle vyhlášky

Účastník specializačního vzdělávání musí získat celkem minimálně 75 kreditů, které mu umožní přistoupit k atestační zkoušce.

3 Učební plán

Nedílnou součástí vzdělávacího programu je vedení záznamu o provedených výkonech (logbook) v rámci celé odborné praxe. *Seznam výkonů a jejich četnost* je stanoven

jako minimální, aby účastník specializačního vzdělávání zvládl danou problematiku nejen po teoretické, ale i po stránce praktické.

3.1 Rozsah požadovaných teoretických znalostí, praktických dovedností a výkonů prokazatelných na konci základního kmene

Cílem společného základu je získat:

- základní praktické dovednosti a teoretické znalosti v klinické psychologii,
- psychoterapeutické dovednosti, nezbytné pro zvládnutí základní samostatné psychoterapeutické práce s pacienty všech věkových skupin (podpůrná psychoterapie a psychologické vedení pacienta; krizová intervence, psychologické poradenství),
- teoretické znalosti společné všem specifickým oblastem klinické psychologie,
- teoretické podklady pro efektivní komunikaci s odborníky příbuzných lékařských a dalších zdravotnických oborů,
- znalost specifických právních a etických otázek vztažených ke klinicko – psychologické praxi.

Teoretické znalosti

Vedle znalostí a dovedností, které získal během základního vysokoškolského studia, musí klinický psycholog rozšířit a prohloubit, případně nově získat, tyto teoretické znalosti:

- *Psychologická diagnostika:* Znalosti psychometrie a konstrukce testů, psychometrické parametry nejdůležitějších psychodiagnostických metod, metodologické aspekty psychodiagnostiky.
- *Klinická vývojová psychologie:* Vývoj a růst z psychologického hlediska, jeho odchylky a poruchy. Základní vývojové teorie.
- *Psychopatologie:* Přehled symptomatologie a nozologie psychických poruch.
- *Psychoterapie:* Výuka v psychoterapii obsahuje teoretické základy hlavních psychoterapeutických směrů. Orientační znalost základních metod psychoterapie individuální, skupinové a rodinné u dospělých a dětí. Základní metody krizové intervence.
- *Etické otázky klinické psychologie:* Etické otázky psychodiagnostiky, psychoterapie a psychologického poradenství. Mlčenlivost v klinické psychologické praxi.
- Orientační znalost psychofarmakologie.
- *Somatologie:* Orientační znalost běžných fyziologických hodnot, tělesného růstu a pohlavního zrání. Biologie stárnutí. Znalost fyziologie a patofyziologie CNS a smyslových orgánů.
- *Orientace v klinických oborech medicíny:* Znalost základních koncepcí klinických oborů, všeobecného lékařství a psychiatrie. Hlubší znalosti z klinického oboru, v němž školeneц pracuje.

Praktické znalosti a dovednosti

- *Psychodiagnostika*: Praktická znalost základních psychodiagnostických technik. Zásady vedení diagnostického rozhovoru a pozorování.
- *Psychoterapie*: Praktická znalost psychoterapeutického vedení v rámci podpůrné psychoterapie. Schopnost navázat kontakt s nemocným v akutní krizi, pomoci mu ke konstruktivnímu postoji a nabídnout mu možnosti další odborné péče.

Uchazeč má dále získat znalosti ze zdravotnické legislativy, organizace a systému zdravotní péče, základy lékařské etiky, znalosti základní dokumentace oborů (chorobopis, zprávy, povinná hlášení, statistiky); znalosti počítačové techniky a její využití pro dokumentaci a získávání informací a další.

Absolvování základního kmene je ukončeno hodnocením školitele a závěrečnou zkouškou z psychoterapeutického minima. Potvrzení o úspěšném absolvování zkoušky a ukončení základního kmene se zapisuje do průkazu odbornosti.

3.2 Rozsah teoretických znalostí, praktických dovedností a výkonů prokazatelných na konci specializovaného výcviku v klinické psychologii

Teoretické znalosti

- *Psychologická diagnostika*: Psychometrické parametry základních a dalších specializovaných psychodiagnostických metod, metodologické aspekty psychodiagnostiky; užití diagnostických metod v diferenciální diagnostice.
- *Klinická vývojová psychologie*: Specifické vývojové poruchy u dětí, význam vývojového hlediska při práci s dospělými pacienty s vážnými psychickými poruchami či odchylkami.
- *Psychopatologie*: Symptomatologie a nozologie psychických poruch. Psychopatologie dětství, adolescence, dospělosti a stáří. Rodinná interakce a duševní zdraví, poruchy manželského a rodinného soužití. Speciální psychosexuální problematika.
- *Psychoterapie*: Znalost základních metod psychoterapie individuální, skupinové a rodinné u dospělých a dětí. Postupy krizové intervence a práce s vážně somaticky nemocnými pacienty.
- *Psychologická problematika somatických onemocnění*: Psychické následky somatických onemocnění, zvláště chronických a infaustních. Psychologické aspekty tělesných a smyslových poruch, psychologie bolesti. Psychologické aspekty medicínských výkonů. Psychosomaticky založená onemocnění. Psychologické aspekty pracovní neschopnosti a změněné pracovní schopnosti.
- *Pedagogika a duševní hygiena*: Výchova dětí v rodině a mimo ní; náhradní rodinná péče, částečná a úplná kolektivní výchova. Výchova a vzdělávání dětí nemocných a postižených. Děti ohrožené prostředím. Psychologické a pedagogické problémy hospitalizovaných dětí a dospívajících.

Odborné praktické znalosti a dovednosti

- *Psychodiagnostika*: Spolehlivá praktická znalost základních a dalších specifických psychodiagnostických technik. Schopnost samostatného vedení diagnostického rozhovoru a strukturovaného pozorování. Schopnost analyzovat diagnostický problém a navrhnout optimální strategii vyšetření; formulovat psychologický nálezn.
- *Psychoterapie*: Praktická znalost psychoterapeutického vedení v rámci podpůrné psychoterapie. Schopnost navázat kontakt s nemocným v akutní krizi, pomoci mu ke konstruktivnímu postoji a nabídnout mu možnosti další odborné péče.
- *Klinicko-psychologické poradenství*: Schopnost posoudit z psychologického hlediska sociální, výchovnou a pracovní problematiku a poskytnout poradenskou péči v návaznosti na činnost dalších pracovníků ve zdravotnictví.
- *Rehabilitace*: Schopnost realizovat metody rehabilitace psychických funkcí, resp. celkové psychologické rehabilitace nemocných a handicapovaných osob v oboru, v němž školeneč pracuje.
- *Reedukace*: Schopnost podílet se, případně vést reedukační činnost v oboru, v němž školeneč pracuje.

Seznam požadovaných výkonů (logbook)

Uchazeč o atestační zkoušku z oboru Klinická psychologie musí předložit seznam pacientů, u nichž byly provedeny tyto výkony:

Výkony	Počet vyšetření
Psychopatologický nálezn – popis pacienta (bez věkového omezení), jeho vzezření a chování, popis jeho kognitivních funkcí, emotivity, motoriky, vůle aj., terminologií obecné psychopatologie	5
Vyšetření inteligence aktuální verzí Wechslerových inteligenčních souborů spolu s použitím specifických metod na vyšetření paměti a pozornosti; interpretace výsledků v rámci diferencální diagnostiky	10
Vyšetření inteligence a osobnosti (včetně diagnostického rozhovoru, testů osobnosti, paměti a pozornosti apod.); interpretace výsledků v rámci diferencální diagnostiky (vyšetření intelektu musí být provedeno aktuální verzí Wechslerových inteligenčních souborů, vyšetření osobnosti musí zahrnovat ROR nebo aktuálně platné verze komplexního testu osobnosti – aktuální verze MMPI)	20
Klinické či výzkumné posouzení pacienta (bez věkového omezení) posuzovacími stupnicemi; interpretace výsledků v rámci diferencální diagnostiky	5
Komplexní vyšetření dítěte do 6 let věku, obsaženo musí být posouzení vývojové úrovně nebo vyšetření inteligence u dětí do 6 let věku s využitím globální vývojové škály (Gesell, Bayleyová) nebo globálního inteligenčního souboru pro předškolní věk (SB-IV, TM-SB, K-ABC aj.); hodnocení rodinných vztahů na základě přímého pozorování interakce a/nebo alespoň 2 klinických	5

metod (kresebné metody, Scénotest, projektivní rozhovor, varianty TAT, event. Bene-Anthony); hodnocení osobnostních charakteristik dítěte	
Komplexní vyšetření dětí školního věku (7-15 let) obsahující hodnocení schopností (využití globální individuální intelektové baterie a testů či škál speciálních schopností), osobnosti a rodinných vztahů (včetně diagnostického rozhovoru/hry s dítětem a rozhovoru s rodiči), k diagnostice osobnosti musí být použit ROR nebo varianta TAT a projektivní rozhovor	5
Komplexní vyšetření dospívajících (13-18 let) obsahující kompletní vyšetření kognitivních schopností (s využitím některé aktuální verze Wechslerových inteligenčních souborů a testů speciálních schopností) a osobnosti (včetně diagnostického rozhovoru, projektivních metod a alespoň jedné metody dotazníkové)	5
Komplexní vyšetření (kognitivní funkce, osobnost, rodinné vztahy atd.) v rámci diferenciativní diagnostiky (bez věkového omezení)	20
Podpůrná psychoterapie individuální, event. krizová intervence nebo klinické poradenství (bez věkového omezení) nejméně v rozsahu 5 hodin v rozmezí minimálně 3 měsíců	20 pacientů
Aktivní účast minimálně na 20 skupinových a/nebo komunitních sezeních vedených kvalifikovaným psychoterapeutem	20 sezení
Účast na kazuistických seminářích na určených pracovištích. Seznam pracovišť, na nichž probíhají kazuistické semináře, bude uveden jako příloha logbooku	min. 20 hod. za semestr

Poznámka: Psychoterapeutické výkony lze vykazovat též, jsou-li součástí systematického psychoterapeutického výcviku

4 Hodnocení výsledků vzdělávání v průběhu specializačního vzdělávání

Akreditované zařízení přidělí každému účastníkovi specializačního vzdělávání školitele, který je zaměstnancem akreditovaného zařízení. Školitel pro teoretickou výuku vypracovává studijní plán a plán plnění praktických výkonů, které má účastník vzdělávání v průběhu přípravy absolvovat a průběžně prověřuje znalosti (vědomosti, dovednosti). Odborná praxe na odborných pracovištích probíhá pod vedením přiděleného školitele, který je zaměstnancem daného pracoviště, má specializovanou způsobilost v oboru a osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu. Školitel odborné praxe potvrzuje splněné výkony a provádí písemný záznam výsledného hodnocení odborné praxe účastníka studia.

- a) Průběžné hodnocení školitelem
 - školitel pravidelně a průběžně prověřuje teoretické znalosti a praktické dovednosti účastníka specializačního vzdělávání, provádí pravidelně v šestiměsíčních intervalech záznam o absolvované praxi (konkrétních činnostech na pracovišti) v průkazu odbornosti a logbooku. Záznam o ukončení základního kmene se provádí v průkazu odbornosti.
- b) Předpoklad přístupu k atestační zkoušce:

- absolvování povinné praxe a její zhodnocení v logbooku a průkazu odbornosti,
 - absolvování povinných vzdělávacích akcí – záznam v průkazu odbornosti,
 - předložení seznamu výkonů v logbooku potvrzené školitelem,
 - předložení písemné kazuistické práce,
 - získání minimálně 75 kreditů za celou dobu specializačního vzdělávání.
- c) Vlastní atestační zkouška probíhá dle § 6 - § 7 vyhlášky č. 189/2009 Sb.
- *část teoretická* – 3 odborné otázky:
 - psychopatologie a psychodiagnostika dospělých,
 - psychopatologie a psychodiagnostika dětí a dospívajících,
 - psychoterapie.
 - *část praktická* – obhajoba písemné kazuistické práce.

5 Profil absolventa

Po absolvování specializačního vzdělávání je klinický psycholog oprávněn k samostatnému výkonu povolání bez odborného dohledu.

5.1 Charakteristika činností, pro které absolvent specializačního vzdělávání získal způsobilost

Klinický psycholog je oprávněn k provádění níže uvedených činností s dětmi i dospělými bez odborného dohledu:

- provádí psychologickou diagnostiku,
- provádí psychoterapii a socioterapii,
- poskytuje neodkladnou péči v případě akutních psychických krizí a traumat,
- provádí rehabilitaci, reedukaci a resocializaci psychických funkcí,
- školí zdravotnické pracovníky v oblasti psychologie zdraví a nemoci,
- provádí psychologickou prevenci, výchovu a poradenství ke zdravému způsobu života,
- podílí se na prevenci psychologických problémů zdravotnických pracovníků,
- provádí poradenskou činnost v oblasti péče o psychický stav tělesně i duševně nemocných pacientů, včetně paliativní péče o nevléčitelně nemocné a přípravy na lékařské zákroky,
- provádí odbornou konziliární, posudkovou a dispenzární činnost.

Do doby získání specializované způsobilosti (atestační zkoušky) vykonává psycholog uvedené činnosti pouze pod odborným dohledem školitele.

Dále je klinický psycholog oprávněn k provádění činností zdravotnického pracovníka v souladu s § 3, odst. 1, 2 a § 41 zákona č. 96/2004 Sb.

6 Charakteristika akreditovaných zařízení

Vzdělávací instituce, zdravotnická zařízení zajišťující výuku účastníků specializačního vzdělávání musí být akreditovány dle ustanovení § 45 zákona č. 96/2004 Sb. ve znění pozdějších právních předpisů. Tato zařízení musí účastníkovi zajistit absolvování specializačního vzdělávání dle příslušného vzdělávacího programu. Minimální kritéria akreditovaných zařízení jsou dána splněním odborných, provozních, technických a personálních předpokladů.

6.1 Akreditovaná zařízení

6.1.1 A. Požadavky pro udělení akreditace k uskutečňování praktické části vzdělávacího programu

Personální požadavky	<p>Odborná kvalifikace školitele</p> <ul style="list-style-type: none"> • Specializace v oboru Klinická psychologie. • Registrace (osvědčení k výkonu nelékařského zdravotnického povolání bez odborného dohledu). • Doklady o specializované způsobilosti. • Minimální pracovní úvazek školitele na pracovišti, kde bude poskytována praktická výuka, činí 0,4. <p>Personální zajištění</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pokud je na pracovišti zaměstnán pouze 1 psycholog ve funkci školitele, uvede pracoviště v žádosti jméno osoby, která přebírá funkci školitele po dobu nepřítomnosti školitele na pracovišti, přesáhne-li tato doba 1 měsíc.
Materiální a technické vybavení	<ul style="list-style-type: none"> • Vybavení základními diagnostickými metodami a dalšími pomůckami, které umožňují kvalifikované a současným požadavkům odpovídající provádění zdravotnické činnosti klinického psychologa. • Prostorové podmínky splňují běžné požadavky na psychologickou ambulanci.
Organizační a provozní požadavky	<p>Charakter pracoviště</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klinicko-psychologické pracoviště (samostatné ZZ nebo jako součást většího lůžkového nebo ambulantního zdravotnického zařízení). • Poskytování zdravotní péče v oboru klinická psychologie.
Bezpečnost a ochrana zdraví	<ul style="list-style-type: none"> • Součástí teoretické i praktické výuky je problematika bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce a požární ochrany včetně ochrany před ionizujícím zářením. • Výuka k bezpečné a zdravé neohrožující práci vychází z požadavků platných právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. • Požadavky jsou doplněny informacemi o rizicích možných ohrožení v souvislosti s vykonáváním praktické výuky, včetně informací vztahujících se k opatřením na ochranu před působením zdrojů rizik.

6.1.2 B. Požadavky pro udělování akreditace k uskutečňování teoreticko-praktické části vzdělávacího programu

Personální požadavky	<p>Odborná kvalifikace školitele</p> <ul style="list-style-type: none"> • Specializace v oboru Klinická psychologie – specializovaná způsobilost v příslušném oboru.
-----------------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Nejméně 5 let praxe na klinicko-psychologickém pracovišti. • Registrace - osvědčení k výkonu nelékařského zdravotnického povolání bez odborného dohledu. <p>Personální zajištění</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na pracovišti musí být zaměstnání alespoň 2 kliničtí psychologové s registrací a nejméně pětiletou klinickou praxí. Alespoň jeden z nich musí být zaměstnán na akreditovaném pracovišti na plný úvazek.
Materiální a technické vybavení	<ul style="list-style-type: none"> • Vybavení základními diagnostickými metodami a dalšími pomůckami, které umožňují kvalifikované a současným požadavkům odpovídající provádění zdravotnické činnosti klinického psychologa. • K dispozici je učebna nebo prostor, který může být využit jako seminární místnost s kapacitou nejméně 10 osob. • Na pracovišti je dostupná základní současná odborná literatura (povinná literatura uvedená ve vzdělávacím programu). • Vybavení počítačovou technikou (s možností komunikace přes internet).
Organizační a provozní požadavky	<ul style="list-style-type: none"> • Poskytování zdravotní péče (dle příslušného oboru).
Bezpečnost a ochrana zdraví	<ul style="list-style-type: none"> • Součástí teoretické i praktické výuky je problematika bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce a požární ochrany včetně ochrany před ionizujícím zářením. • Výuka k bezpečné a zdraví neohrožující práci vychází z požadavků platných právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. • Požadavky jsou doplněny informacemi o rizicích možných ohrožení v souvislosti s vykonáváním praktické výuky, včetně informací vztahujících se k opatřením na ochranu před působením zdrojů rizik.

6.1.3 C. Požadavky pro udělování akreditace k uskutečňování teoretické části vzdělávacího programu

Personální požadavky	<p>Odborná kvalifikace školitele</p> <ul style="list-style-type: none"> • Specializace v oboru Klinická psychologie. • Nejméně 10 let praxe na klinicko-psychologickém pracovišti. • Publikační a pedagogická činnost v oboru. • Zajištěná spolupráce s dalšími odborníky v oboru (v rámci pracoviště nebo smluvně zajištěná dohoda o spolupráci s dalšími klinickými psychology, kteří splňují požadavky na odbornost školitele). • Osvědčení k výkonu nelékařského zdravotnického povolání bez odborného dohledu. • Doklady o odborné a specializované způsobilosti.
Materiální a technické vybavení	<ul style="list-style-type: none"> • Pracoviště disponuje prostorovým i organizačním zázemím pro pořádání kurzů, má k dispozici učebny a seminární místnosti. Musí být vybaveno počítačem, výukovými pomůckami (dataprojektor apod.) a musí mít přístup na internet. • K dispozici je základní současná odborná literatura.

Bezpečnost a ochrana zdraví	<ul style="list-style-type: none"> • Součástí teoretické i praktické výuky je problematika bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce a požární ochrany včetně ochrany před ionizujícím zářením. • Výuka k bezpečné a zdraví neohrožující práci vychází z požadavků platných právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. • Požadavky jsou doplněny informacemi o rizicích možných ohrožení v souvislosti s vykonáváním praktické výuky, včetně informací vztahujících se k opatřením na ochranu před působením zdrojů rizik.
------------------------------------	--

7 Programy povinných kurzů a seminářů

7.1 Charakteristika vzdělávacích aktivit

7.1.1 Program kurzu Neodkladná první pomoc

Předmět	Minimální počet hodin
Zahájení, řetěz přežití a jeho články; Úloha ZZS v ČR, jejich organizace; Základní životní funkce; Bezprostřední ohrožení života – příčiny, výskyt a příznaky.	1
Náhlá zástava krevního oběhu, výskyt, diagnóza, základní a rozšířená neodkladná resuscitace /NR/. Automatizovaná externí defibrilace: <ul style="list-style-type: none"> - historie vzniku NR, - definice, - zásady a ukončení NR, - terapeutické postupy. 	2
Bezvědomí, mdloba, křeče.	1
Dušnost – kardiálního, nekardiálního původu.	1
Úrazy: krvácení a jeho stavění, zlomeniny, šok, luxace, termická traumata, úrazy elektrickou energií.	1
Zvláštnosti urgentních stavů u dětí.	1
Integrovaný záchranný systém a krizová logistika.	1
Praktická výuka.	4
Ověření znalostí testem.	
Celkem	12

Personální a technické zabezpečení kurzu

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> • Lékaři se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí v oboru Urgentní medicína a praxí nejméně 5 let v oboru, případně se specializovanou způsobilostí ve vyučované problematice.

<ul style="list-style-type: none"> • Garant kurzu má nejvyšší vzdělání v oboru a nejméně 10 let praxe výkonu povolání lékaře v oboru specializace. • Účastníci kurzu obdrží současně s pozvánkou do kurzu na CD učební texty Lékařská první pomoc k seznámení s tématy, což umožní ve stanovené době probrat tak rozsáhlou a náročnou problematiku.
Technické zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> • Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením. • Učebna pro praktickou výuku s vybavením: manekýn (dospělý, dětský a novorozenec) umožňující praktický nácvik základní i rozšířené neodkladné resuscitace se simultánním záznamem sledovaných vitálních funkcí (zejména respiračních a oběhových) k objektivizaci účinnosti prováděné resuscitace a možností uložení sledovaných dat do PC a závěrečné vyhodnocení. • Model musí umožnit nácvik: <ul style="list-style-type: none"> – zajištění průchodnosti dýchacích cest pomocí vzduchovodů, Combi-tubusu, laryngeálního tubusu, laryngeální masky (včetně intubační) a různými technikami tracheální intubace, – umělé plicní ventilace z plic do plic ústy, přes masku, ručním dýchacím přístrojem/transportním ventilátorem, – nácvik intubace dětí/novorozenců a umělou plicní ventilaci, – zajištění průchodnosti dýchacích cest koniopunkcí, minitracheotomií (krikotomií), – punkci pneumotoraxu, – zajištění vstupu do krevního řečiště – punkci a kanylaci periferní žíly, centrální žíly (subclavia, jugularis int.), v. femoralis a různé techniky intraoseálního přístupu, – diagnostiky simulovaných poruch rytmu na kardioskopu a volbu farmako- a elektroimpulzoterapie. • Počítačová učebna pro závěrečné testování znalostí. Pro objektivní hodnocení je nezbytné pracovat alespoň s ověřeným kvazistandardizovaným testem.

7.1.2 Program semináře Základy zdravotnické legislativy

Předmět	Minimální počet hodin
Organizace a řízení zdravotnictví, financování zdravotní péče.	2
System právních předpisů ve zdravotnictví. Postavení a kompetence MZ a krajů.	4
System všeobecného zdravotního pojištění.	
Orgány a zařízení ochrany veřejného zdraví.	
Druhy, formy a právní postavení zdravotnických zařízení.	
Postavení a kompetence komor.	
Zdravotnická dokumentace, ochrana dat.	
Právní odpovědnost ve zdravotnictví.	2
Etika zdravotnického povolání, základní kategorie etiky, principy a aplikace etiky ve zdravotnictví, vztah etiky a práva.	
Celkem	8

Personální a technické zabezpečení

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> • Lektoři se znalostí zdravotnického práva a veřejného zdravotnictví, zejména osoby s právnickým vzděláním a profesní zkušeností v oblasti zdravotnického práva v délce alespoň 5 let. • Součástí lektorského týmu mohou být i další osoby, zejména osoby, které mají praxi v oblasti řízení ve zdravotnictví nejméně 5 let, dále studovali management, ať již na vysoké škole nebo v MBA programu, popřípadě obdobných oborů vysokých škol či celoživotního vzdělávání.
Technické zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> • Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením; poskytnutí studijních textů Základy zdravotnické legislativy, event. jiné.

7.1.3 Program specializačního kurzu v klinické psychologii

Předmět	Minimální počet hodin
Psychologická diagnostika.	8
Klinická vývojová psychologie.	2
Přehled psychopatologie dospělých.	8
Přehled psychopatologie dětí.	6
Psychoterapie.	4
Psychofarmakologie, somatologie.	2
Psychologická práce s vážně somaticky nemocnými.	2
Celkem	32

Personální a technické zabezpečení kurzu

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> • Lektoři – zkušení odborníci v oblasti klinické psychologie, s minimálně 5 lety praxe v oboru.
Technické zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> • Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením; poskytnutí studijních textů.

7.1.4 Program specializačních seminářů v klinické psychologii

Předmět	Minimální počet hodin
Rozbor kasuistických příkladů s důrazem na diferenciální diagnostiku, přehled souvisejících teoretických aspektů.	3
Aktuální téma z oblasti klinické psychologie.	3
Celkem	6

Personální a technické zabezpečení kurzu

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none">• Lektori – zkušení odborníci v oblasti klinické psychologie, s minimálně 5 lety praxe v oboru.
Technické zabezpečení
<ul style="list-style-type: none">• Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením; poskytnutí studijních textů.

8 Seznam doporučené literatury

Doporučená literatura
BAŠTECKÁ, B., GOLDMANN, P.: <i>Základy klinické psychologie</i> . Portál, Praha, 2005.
<i>Duševní poruchy a poruchy chování: diagnostická kritéria pro výzkum: mezinárodní klasifikace nemocí - 10. revize (MKN-10)</i> . PCP Praha, 1996.
HERETIK, A., HERETIK, A. Jr. a kolektiv: <i>Klinická psychologie</i> . Psychoprof, Nové Zámky, 2007.
HORT V., HRDLÍČKA M. KOCOURKOVÁ J.: <i>Dětská a adolescentní psychiatrie</i> . Portál, Praha, 2008.
HÖSCHL, C., LIBIGER, J., ŠVESTKA, J.: <i>Psychiatrie</i>. Tigis, Praha, 2004. /str. 295-603, 609-629, 643-649.
KALINA, K. a kolektiv: <i>Základy klinické adiktologie</i> . Grada, Praha, 2008.
KRATOCHVÍL, S.: <i>Základy psychoterapie</i>. Portál, Praha, 2006.
KRATOCHVÍL, S.: <i>Skupinová psychoterapie v praxi</i>. Galén, Praha, 2000.
LANGMEIER J., BALCAR K., ŠPITZ J.: <i>Dětská psychoterapie</i> . Portál, Praha, 2000.
LANGMEIER, J., KREJČÍŘOVÁ, D.: <i>Vývojová psychologie</i>. Grada, Praha, 2006.
PĚČ, O., PROBSTOVÁ, V. a kolektiv: <i>Psychózy: psychoterapie, rehabilitace a komunitní péče</i> , Triton, Praha, 2009.
PRAŠKO, J. a kolektiv: <i>Poruchy osobnosti</i>. Portál, Praha, 2003.
PREISS, M., KUČEROVÁ, H.: <i>Neuropsychologie v psychiatrii</i>. Grada, Praha, 2006.
ŘÍČAN, P., KREJČÍŘOVÁ, D.: <i>Dětská klinická psychologie</i>. Grada, Praha, 2006.
SMOLÍK, P.: <i>Duševní a behaviorální poruchy: Průvodce klasifikací, nástin nozologie, diagnostika</i> . Maxdorf, Praha, 2002.
SVOBODA, M., ČEŠKOVÁ, E., KUČEROVÁ, H.: <i>Psychopatologie a psychiatrie</i> . Portál, Praha, 2006.
SVOBODA, M.: <i>Psychologická diagnostika dospělých</i>. Portál, Praha, 2005.
SVOBODA, M., KREJČÍŘOVÁ, D., VÁGNEROVÁ, M.: <i>Psychodiagnostika dětí a dospívajících</i>. Portál, Praha, 2001.
VODÁČKOVÁ, D. a kolektiv: <i>Krizová intervence</i> . Portál, Praha, 2008.
VYMĚTAL, J.: <i>Obecná psychoterapie</i> . Grada, Praha, 2004.

Testové psychodiagnostické metody
<i>Za základní jsou považovány originální manuály, resp. další relevantní prameny k jednotlivým metodám.</i>
Rorschachova metoda
MMPI-2
TAT a odvozené techniky
NEO-PI-R
WAIS-III (2010)
WISC-III (2002)
WMS-III (2010)
Doporučené publikace
Neuropsychologická baterie PCP, M. Preiss, M. Rodriguez, R. Kawaciuková, H. Laing. PCP, Praha, 2007.
Rorschach – praktická příručka (Rorschach Workbook for the Comprehensive System, 5th Ed.), John E. Exner, Jr. Hogrefe – Testcentrum, Praha, 2009.

Zvýrazněné tituly jsou považovány za základní, ostatní jako doporučené a rozšiřující.